

Verslag eerste informatiebijeenkomst woonbootbewoners Amsterdam:

Woonboten liggende aan de Amstel, Hollandse Tuin, Houtkopersburgwal, Korte Prinsengracht, Nieuwe Achtergracht, Nieuwe Keizersgracht, Nieuwe Prinsengracht, Prinsengracht, Staalkade en Stadhouderskade

Projectgebied: Amsterdam Centrum II

**Projectbureau Schoonschip d.d. 8 september 2010
Centrale Bibliotheek van de OBA te Amsterdam**

Aanwezig:

- Van Projectbureau Schoonschip: Ronald Roozeboom (coördinator Waternet), Henny van Gellekom (projectleider) en Marleen Hulshoff (projectsecretaris)
 - Tom van Harlingen (Waternet), Aad Post (RWS)
 - Bewoners.
-

1. Opening

Henny van Gellekom heet de aanwezigen welkom. Het projectbureau start deze voorlichting voor een aantal gebieden in Amsterdam waar aansluitpunten op de gemeentelijke riolering gereed zijn of waar werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van riolering op korte termijn afgerond zullen worden. Woonbootbewoners die nog geen mogelijkheid hebben tot aansluiten op het gemeentelijk riool zijn niet uitgenodigd voor deze informatieavond. Van de bijeenkomst wordt een kort verslag gemaakt, waarin antwoord wordt gegeven op de gestelde vragen. De vragen en antwoorden zijn naar onderwerp gegroepeerd.

2. Projectbureau Schoonschip

Projectbureau Schoonschip is ontstaan uit een samenwerking tussen Rijkswaterstaat Noord-Holland (RWS) en het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV), dat in deze vertegenwoordigd wordt door Waternet. Het samenwerkingsproject heeft als doel de lozingen vanuit woonboten in oppervlaktewaterlichamen te doen (laten) beëindigen door de woonboten te laten aansluiten op de riolering. Het projectbureau is voornamelijk in het leven geroepen om de bewoners hierbij te ondersteunen middels voorlichting, het uitvoeren van een schouw aan boord etc.

Projectbureau Schoonschip is bereikbaar via:
telefoonnummer 020-5850 550 (telefoondienst) of
per e-mail: info@projectbureauschoonschip.nl.

Veel informatie is te vinden op de website: www.projectbureauschoonschip.nl

3. Wettelijk kader

De Europese wet- en regelgeving (1991) is in Nederland uitgewerkt in een aantal wetten en besluiten. In de *Wet verontreiniging oppervlaktewateren* (die inmiddels is vervangen door de *Waterwet*) werd bepaald dat de Minister van Verkeer en Waterstaat het bevoegde gezag is, indien er sprake is van een lozing op rijkswater. De Minister heeft in eerste instantie de regels met betrekking tot lozing van huishoudelijk afvalwater vastgelegd in het *Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater* (1997). In het *Lozingenbesluit* werd bepaald dat alle ongezuiverde lozingen van huishoudelijk afvalwater op uiterlijk 1 januari 2005 beëindigd moesten zijn. Deze doelstelling bleek in de praktijk echter niet haalbaar. Met het oog op de bijzondere situatie die zich voordoet voor woonbootbewoners,

is per 1 januari 2008 het *Besluit lozing afvalwater huishoudens*¹ van kracht geworden. Dit besluit maakt een tijdelijke ontheffing van het lozingenverbod mogelijk indien er een concreet plan van aanpak met een duidelijke tijdslijmet is.

In de gemeente Amsterdam zijn zowel AGV als RWS, afhankelijk van het gebied, het bevoegd gezag met betrekking tot het oppervlaktewaterlichaam. De in dit betreffende projectgebied (Centrum II) aangeschreven woonboten bevinden zich in oppervlaktewater waar AGV het bevoegd gezag is dat verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het oppervlaktewaterlichaam.

De gemeente heeft de zorgplicht voor het transport van afvalwater (lees: de aanleg van riolering). De lozer moet zijn binnenhuisriolering op orde hebben en kunnen aansluiten op het riool als deze binnen 40 meter van een lozingspunt ligt.

4. Uit te voeren werkzaamheden

De werkzaamheden zijn te onderscheiden in:

a. uit te voeren door de lozer:

- aan boord: leidingen centraliseren
- plaatsen pomp en maken wanddoorvoer
- aanbrengen verbindingsslang tussen pomp en walaansluiting

b. uit te voeren door de gemeente:

- aanleg riolering tot aan de wal;
- realisatie individueel aansluitpunt in de kademuur per woonark

In Amsterdam is besloten dat de aanleg van de riolering wordt gerealiseerd in combinatie met andere werkzaamheden van het stadsdeel in het betreffende gebied. Dit betekent dat het mogelijk is dat woonboten in de buurt nog niet zijn benaderd door Projectbureau Schoonschip.

In opdracht van de gemeente maakt Waternet een aansluitpunt waarop u kunt aansluiten op de riolering. Het aansluitpunt loopt via een pijp uit op een put die is voorzien van een afsluitkraan met terugslagklep. Het is het projectbureau bekend dat Waternet op de Stadhouderskade nog aanpassingen aan de aansluitpunten zal maken. Deze werkzaamheden zullen naar verwachting in oktober 2010 worden uitgevoerd.

<i>Als Waternet de afsluiter op de put in de kade heeft geopend, mag ik hem dan zelf sluiten, bijvoorbeeld in geval van een calamiteit?</i>

Nee, bij dergelijke calamiteiten moet u contact opnemen met de storingsdienst van Waternet (0900 9394). U kunt de wal slang (tijdelijk) afkoppelen als de afsluiter in de kade niet meer werkt.

<i>Is er een kans op terugslag van het water?</i>

De leiding in de kade is tegen terugstromen van afvalwater beschermd door een afsluiter met keerklep in de put. Daarnaast moet de door de bewoner te plaatsen pomp ook worden voorzien van een keerklep en afsluiter. Meer informatie hierover vindt u in het PvE. Er is dan een dubbele veiligheid om te voorkomen dat bij storing vuil water in de boot komt. Regelmatig onderhoud van de afsluiter en keerklep op de pomp wordt hierbij sterk aangeraden. Vet en andere verontreiniging dienen hierbij verwijderd te worden.

<i>Wat te doen bij een calamiteit?</i>
--

Bij bijvoorbeeld stroomuitval is er sprake van een uitzonderlijke situatie: het afvalwater kan dan niet weggepompt worden. Een deugdelijke pompinstallatie heeft een reservoir van 40 liter om een deel van het afvalwater op te vangen, maar dit is niet genoeg bij calamiteiten. De installatie beschikt (dient te beschikken) over een overstort (bijvoorbeeld via de ontluuchtingsleiding of oude standpijp). In geval van calamiteiten (wel direct melden bij de storingsdienst van Waternet 0900 9394) kan hiervan tijdelijk gebruik gemaakt worden. Men kan dan toch blijven lozen.
--

¹ gepubliceerd in Staatsblad 468, 2007, te lezen via overheid.nl

Stroomt het water het riool uit als ik ga varen met mijn woonschip?

De keerklep in de kade houdt terugstromend water tegen. Het afvalwater dat nog in de slang zit, stroomt wel het water in.

Ligt het riool in de kade onder afschot?

Het hoofdriool in de kade ligt onder afschot. De leiding in de kade die tussen het aansluitpunt en het gemeentelijk riool loopt hoeft niet per definitie onder afschot te liggen. Er moet altijd een bepaalde druk achter het af te voeren water zitten om de klep in de kade open te duwen. Een pomp die voldoet aan de in het Programma van Eisen gestelde voorwaarden beschikt hierover en heeft de capaciteit om het afvalwater naar het hoofdriool te pompen.

Wat gebeurt er als de leidingen bevroren?

De kans op bevriezing is bij een afvalwaterleiding veel kleiner dan bij de drinkwaterleiding. Om bevriezing tijdens strenge vorst te voorkomen dient de walslang te zijn voorzien van een thermolint en te voorzien van isolatie.

Als de leiding toch bevroert zal de pomp afslaan en het reservoir zal vol lopen. Er zal dan tijdelijk via de noodoverstort geloosd kunnen worden en de leiding dient zo spoedig mogelijk ontdooid te worden. Projectbureau Schoonschip heeft naar aanleiding van de laatste strenge winter geïnformeerd naar bevroren leidingen. Voor zover bekend zijn er geen rioolleidingen bevroren, wel drinkwaterleidingen. Meer hierover kunt u lezen in de digitale nieuwsbrief nr.6.

5. Pompinstallatie

Er wordt uitgegaan van een pomp met een vrije doorlaat. Een versnijdende pomp is in de regel niet nodig. In voorkomende gevallen bestaat de kans dat een versnijdende pomp toch nodig is; wanneer een grote afstand of een hoogteverschil moet worden overbrugd. Het projectbureau adviseert bewoners om hierover goed met de installateur en gemeente te overleggen.

In het Programma van Eisen (PvE) staan de eisen vermeld, waaraan de boordvoorziening (pomp, wanddoorvoer, verbindingsslang etc.) tot aan de aansluiting op het riool moet voldoen om te kunnen van een deugdelijke boordvoorziening. Het projectbureau benadrukt dat de installaties die in de presentatie getoond worden onder ideale omstandigheden zijn geïnstalleerd. Projectbureau Schoonschip erkent dat de werkelijkheid vaak gecompliceerder is en dat voor iedere woonboot afzonderlijk bekeken moet worden wat de mogelijkheden zijn. Als u veel water gebruikt is het mogelijk dat een groter reservoir nodig is dan in het PvE beschreven staat. Tijdens de schouw zal hier rekening mee gehouden worden in het advies.

Wanneer de pomp op het riool wordt aangesloten moet er contact worden opgenomen met de rioolbeheerder (Waternet) om de afsluiter in de kade te openen. Anders kan het afvalwater niet worden weggepompt

Klopt het dat er op de pomp ook een afsluiter/terugslagklep moet zitten?

Inderdaad. Om terugstromen in het riool te voorkomen moet een afsluiter met terugslagklep op de pomp geplaatst worden. Meer hierover vindt u in het Programma van Eisen.

Ik heb een versnijdende pomp, is dat een probleem?

De rioolbeheerder gaat uit van gebruik van pompen met een vrije doorlaat. In de regel heeft een versnijdende pomp namelijk meer nadelen dan een niet versnijdende. Een versnijdende pomp maakt meer geluid en vertoont vaker storingen aan boord dan een niet versnijdende pomp. Daarnaast veroorzaakt een versnijdende pomp in het algemeen aangekoekt vuil in het riool en is daardoor niet wenselijk voor de rioolbeheerder. Het rioolstelsel is zo aangelegd dat op bijna alle plaatsen kan worden volstaan met een pomp met een vrije doorlaat. In situaties waar een versnijdende pomp vereist is, wordt dit duidelijk aangegeven.

Een bestaande versnijdende pomp hoeft echter niet te worden vervangen om in aanmerking te komen voor de subsidie van AGV.

Wat kost een pompinstallatie?

Voor zover bekend bij het projectbureau kost een volledige boordvoorziening inclusief installatie op dit moment vanaf € 2600,- excl. BTW afhankelijk van het type woonboot en de door de installateur uit te voeren werkzaamheden. Sommige installateurs hanteren een vast tarief voor installatie ongeacht het type woonboot. In de digitale nieuwsbrief van Projectbureau Schoonschip uit juli 2010 (E-Nieuws 7)² wordt hier in een artikel op ingegaan. Een losse pomp (met vrije doorlaat) kan vanaf € 1500,- excl. BTW aangeschaft worden. Door samenwerking van woonbootbewoners of zelf een deel te installeren kunnen de kosten voor installatie eventueel omlaag gebracht worden.

Waarom is er veel verschil in de kosten van de verschillende installateurs/ leveranciers? Gaat dit ten koste van de kwaliteit van de installatie?

De verschillen in de kosten zitten vaak in grotere aantallen inkoop en in de kosten die worden berekend voor het arbeidsloon. De installateurs en leveranciers die worden vermeld op de site van Projectbureau Schoonschip leveren volledige boordinstallaties die voldoen aan de in het Programma van Eisen gestelde voorwaarden.

Wat gebeurt er als de vlotter in het reservoir niet goed werkt?

Veel pompen hebben een waarschuwingssysteem dat dit soort storingen herkent. Als de vlotter niet goed werkt zal het reservoir volstromen en de pomp zal afslaan.

In onze woonboot zal de vloer open moeten om de leidingen te plaatsen. Is het dan raadzaam om vloerluiken te plaatsen?

Ja, in geval van storingen moeten leidingen en installatie bereikbaar zijn.

Er zit een grote kolom beton om mijn standpijp, zal dit problemen veroorzaken bij de installatie van een boordvoorziening?

Hoe hierop aan te sluiten is, is afhankelijk van de diepte waarop de standpijp zich bevindt. De wanddoorvoer moet zich boven de waterlijn bevinden. Een schouw van de woonboot zal uitwijzen wat de mogelijkheden zijn in een specifieke situatie. Het projectbureau adviseert u vragen hierover te stellen tijdens de schouw en eventuele opmerkelijke uitkomsten op te laten schrijven in het rapport.

Heb ik een extra stoppengroep nodig?

In principe niet, maar een aparte stoppengroep voor de pomp wordt wel aangeraden.

Moet er een extra gat geboord worden in mijn woonboot?

De wanddoorvoer moet boven de waterlijn worden aangebracht. Meestal moet hiervoor een nieuwe opening in de wand gemaakt worden.

Kan de installateur ook mijn oude afvoerleidingen afsluiten?

In principe leveren de meeste installateurs een volledige installatie waarbij ook de oude leidingen afgesloten kunnen worden.

6. Schouw aan boord

Het project biedt de mogelijkheid in de periode september - november 2010 een (door het project betaalde) individuele schouw aan boord te laten uitvoeren. Naar aanleiding van dit bezoek wordt een schouwrapport opgesteld waarmee bewoners zelf aan de slag kunnen of opdracht kunnen geven aan een installateur. Het schouwrapport is informatief bedoeld. Het rapport geeft inzicht in de individuele situatie van iedere woonboot en laat zien hoe de vuilwaterpunten gecentraliseerd kunnen worden en wat een goede locatie voor de pomp is. Ook maakt het schouwrapport eventuele knelpunten inzichtelijk. De schouw is niet verplicht.

² <http://www.projectbureauschoonschip.nl/e-nieuws7.html>

Voor de aanleg van een installatie hoeft u geen gebruik te maken van het bedrijf dat de schouw aan boord van uw woonboot heeft uitgevoerd. U bent vrij zelf een bedrijf voor de aanleg van de installatie te kiezen.

Na de schouwronde volgt een tweede bijeenkomst tijdens welke bewoners de gelegenheid hebben vragen te stellen naar aanleiding van de uitkomsten in het rapport. Het bedrijf dat de schouw heeft uitgevoerd zal, evenals andere installateurs en leveranciers van pompen, aanwezig zijn op deze bijeenkomst.

7. Subsidie

Zowel RWS als AGV hebben besloten subsidie te verstrekken voor een deel van de kosten. Dit besluit houdt mede verband met het feit dat de kosten voor de aansluiting bij een woonboot door de specifieke situatie in het algemeen hoger zijn dan de kosten voor een gemiddelde huisaansluiting op de vaste wal. Door de subsidieregeling worden woonbootbewoners tegemoet gekomen in deze hogere kosten. De subsidieregeling van AGV kent een maximum subsidiebedrag van €1.250 per woonboot. AGV heeft stelt wel eisen aan de pompinstallatie om in aanmerking te komen voor de subsidie. Deze worden beschreven in het PvE. Kijk voor overige voorwaarden voor subsidie op www.projectbureauschoonschip.nl/subsidie

<i>Kan ik nu al subsidie aanvragen?</i>

Een van de voorwaarden voor de subsidie is dat alle lozingspunten gecentraliseerd zijn en dat de woonboot is aangesloten op de riolering. Pas dan kunt u subsidie aanvragen.
--

8. Handhaving

Zowel RWS als AGV zijn gehouden tot bestuursrechtelijke handhaving van de bepalingen uit het Besluit lozing afvalwater huishoudens.

Voor het projectgebied Muiden en Loenen II betekent dit dat na het verlopen van een termijn van 12 maanden, welke in de tweede voorlichtingsbijeenkomst wordt vastgesteld, Waternet als uitvoerder van het bevoegd gezag (AGV) zal handhaven. In de praktijk betekent dit dat er eerst een dwangsom wordt opgelegd van € 15.000,- verdeeld over 5 termijnen van € 3.000,- , die eventueel gevolgd wordt door een gerechtelijke procedure. Meer informatie hierover vindt u in de papieren nieuwsbrief van Projectbureau Schoonschip van januari 2010, die u kunt raadplegen via de site van het projectbureau.

<i>Bestaan er uitzonderingen op de uiterlijke aansluitdatum?</i>
--

Als er door omstandigheden (bijvoorbeeld een geplande verbouwing of vervanging van de woonboot) tijdelijk na de vastgestelde uiterlijke aansluitdatum nog op het oppervlaktewater geloosd wordt, moet dit in overleg met de oppervlaktewaterbeheerder (AGV) gebeuren. De handhavers van AGV kunnen in dit geval een tijdelijke ontheffing of uitstel verlenen. Er moet wel duidelijk aangetoond kunnen worden dat het een tijdelijke situatie betreft zodat een nieuwe uiterlijke datum voor eventueel uitstel kan worden bepaald.
--

Overige vragen

<i>Klopt het dat slechts 4% tot 6% van de totale vervuiling van de grachten wordt veroorzaakt door woonboten?</i>

Het klopt dat de bijdrage van woonbootbewoners aan de vervuiling van de grachten procentueel vrij laag is. In absolute zin is de bijdrage echter wel aanzienlijk (sanitair, wasmachine, etc). Het stoppen van lozingen vanuit woonboten is een van de initiatieven om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren.
--

Met dank aan de aanwezigen en de afspraak dat de bewoners een verslag van de bijeenkomst toegestuurd krijgen, sluit Henny van Gellekom de bijeenkomst af.